U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **B. M.,** zast. H. D., o. s. Pomoz jednomu člověku, se sídlem Horská 2107/2c, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2012, č. j. 28 Az 22/2011 – 132,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 6. 2011, č. j. OAM-284/ZA-06-ZA04-2010 rozhodl o tom, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce rozhodnutí žalovaného napadl žalobou ke krajskému soudu, v níž namítl, že správní orgán nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany tak nemohl posoudit objektivně. Proto navrhl zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Zdůraznil, že hlavním důvodem odchodu celé rodiny – čečenské národnosti žijící do té doby v Dagestánu – byla obava o životy synů, kteří měli nastoupit základní vojenskou službu v ruské armádě, jež se podílí na genocidě jejich národa. Ruské bezpečnostní sbory (FSB, policie i armáda) činily na jejich rodinu psychický i fyzický nátlak. Součástí žaloby byly záznamy svědčící o bezdůvodném zatýkání, únosech a mučení čečenských mladých mužů. Z těch dovozoval opodstatněnost svých obav z případného návratu do Ruska.

Krajský soud posoudil žalobu jako částečně důvodnou v části týkající se neudělení mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu, když nejprve konstatoval, že souhlasí se závěrem žalovaného, že v případě žalobce zde nejsou dány azylově relevantní důvody. Ze situace, jak ji žalobce popsal ve správním i soudním řízení, vyplynulo, že pokud by se

nejednalo o konflikt s policií, armádou a FSB kvůli nástupu synů k výkonu vojenské služby, žalobce by žádné konkrétní potíže mající souvislost s azylově relevantními důvody neměl. Stejně tak neudělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu považuje krajský soud za správné. Nicméně závěr a odůvodnění rozhodnutí žalovaného týkající se tzv. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nejsou podle krajského soudu správné a zákonné, neboť dosud provedené dokazování nedovoluje učinit o žádosti objektivní závěr. Informace, ze kterých správní orgán vycházel a skutečnosti obsažené v důkazech žalobcem předložených i v rámci soudního řízení nedávají podle názoru krajského soudu jasnou odpověď, zda by jeho návratem do vlasti nedošlo k porušení zásady non-refoulement.

Z odůvodnění rozsudku krajského soudu vyplývá, že když žalobce zjistil z obsahu rozhodnutí žalovaného, že žalovaný nebyl schopen zjistit dostatečným způsobem skutečnou situaci v zemi jeho původu, snažil se soudu i správnímu orgánu reálnou situaci s ohledem na jím tvrzené obavy objasnit a konkrétními zprávami dokladovat v rámci soudního řízení. Krajský soud sice nepopřel značnou snahu správního orgánu o zajištění podkladových informací, dospěl však k názoru, že z jejich obsahu správní orgán zdůraznil prakticky jen ty skutečnosti, které podporovaly obhajobu negativního rozhodnutí. Z těchto důvodů uzavřel, že správní orgán jednak nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu a jednak opomněl hodnotit tu část informací, které sám shromáždil a jejichž obsah tvrzení žalobce podporuje. Krajský soud je přesvědčen, že výsledky dokazování neumožňovaly správnímu orgánu objektivně rozhodnout o otázce naplnění podmínek pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany dle § 14a zákona o azylu, a to v kontextu s problémy žalobcova syna V., jehož žalobě Krajský soud v Hradci Králové vyhověl rozsudkem ze dne 31.10.2012, č. j. 28 Az 24/2011-124. Na podporu svého závěru citoval krajský soud z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 – 75 a ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 – 64 (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz), jež konstatují, že hrozí-li porušení zásady non-refoulement, je možné dát přednost mezinárodním závazkům a neaplikovat pravidlo zakotvené v § 75 odst. 1 s. ř. s., které říká, že při přezkoumávání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud sám nehodnotil důkazy předložené žalobcem v tom směru, zda jsou podmínky ustanovení § 14a zákona o azylu splněny, ale rozhodl, že žalovaný správní orgán bude muset náležitě a přesvědčivě doložit či vyvrátit, zda se za dané situace může žalobce bezpečně vrátit do své země původu. Judikatura Nejvyššího správního soudu týkající se institutu tzv. nové žádosti není na daný případ dle krajského soudu aplikovatelná, neboť informace, kterých se žalobce dovolával, mohl správní orgán obstarat již v průběhu správního řízení a provést jejich hodnocení.

Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností, v níž uplatnil kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozsudek krajského soudu podle názoru stěžovatele trpí nezákonností a nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Namítaná nezákonnost podle stěžovatele spočívá v tom, že krajský soud nerespektoval zákon o azylu a neřídil se aktuální, konstantní a nerozpornou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Stěžovatel odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 – 86 a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131. Stěžovatel řádně žalobce seznámil s podklady, které sloužily

k vydání rozhodnutí ve věci jeho žádosti, a ten na dotaz, zda chce uvést nějaké nové skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti, uvedl, že žádné nové informace nemá. Závěry krajského soudu, že žalobce předpokládal na základě své znalosti situace v Čečensku, že s ní bude obeznámen i správní orgán na úrovni, jež dostačuje ke kladnému vyřízení jeho žádosti, pak považuje stěžovatel za subjektivní a nepřípustně spekulativní. Stěžovatel rovněž citoval názor Nejvyššího správního soudu z rozsudku ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 As 6/2009 – 79, podle něhož *„Nelze (...) obecně připustit, aby si účastník správního řízení ponechával jisté důkazní prostředky v záloze a uplatňoval je až v řízení před soudem a účelově tak přenášel dokazování před soud, zejména jde- li o zpochybnění zásadních skutečností.“* Nové důkazy uplatněné žalobcem v řízení před soudem měl dle stěžovatele krajský soud odmítnout a odkázat žalobce na novou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel zpochybnil i soudem dovozenou souvislost s případem žalobcova syna V. s odkazem na to, že žalobcův syn je již zletilý.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pak spatřuje stěžovatel v tom, že krajský soud nedostatečně zjistil skutečný stav věci. Stěžovatel zejména odmítá tvrzení soudu, že selektivně vybral z informací o zemi původu jen skutečnosti, které podporovaly negativní rozhodnutí. Stěžovatel shromáždil dostatek věrohodných, aktuálních a různorodých informací o zemi původu žalobce a ty aplikoval v rozsahu určeném tvrzeními žalobce v jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Při tom stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 Azs 111/2005 – 58, podle něhož *„rozsah zjišťování skutkového stavu věci v řízení o udělení azylu je určován tvrzeními žadatele.“* Konečně podle stěžovatele také neobstojí odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu, protože soud nevzal v úvahu všechny skutečnosti, jež vyšly v řízení najevo a své závěry opřel toliko o subjektivní hodnotící soudy nemající oporu ve zjištěném stavu věci, ani podrobné a řádné posouzení otázky doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Vzhledem k okolnosti, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

Na tomto místě považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zopakovat, že podle jeho konstantní judikatury platí, že *„i v případě, kdy je stěžovatelem Ministerstvo vnitra, lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského*

soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu." (rozsudek ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 – 59, publ. pod č. 1143/2007 Sb. NSS).

V projednávané věci však Nejvyšší správní soud takové vady napadeného rozhodnutí krajského soudu neshledal a kasační stížnost tudíž není ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. přijatelná.

Pokud se týče tvrzené nezákonnosti rozsudku krajského soudu spočívající v tom, že krajský soud údajně nerespektoval zákon o azylu a neřídil se aktuální, konstantní a nerozpornou judikaturou NSS, když připustil, aby žalobce až v soudním řízení předložil nové důkazy na podporu svých tvrzení, odkazuje zdejší soud na rozsudek ze dne 27. 6. 2012, č. j. 9 Azs 7/2012 - 4, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „*Obecně lze konstatovat, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany stíhá žadatele břemeno tvrzení, břemeno důkazní je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán. S ohledem na toto sdílené břemeno je správní orgán povinen zjišťovat a zohlednit veškeré informace a důkazy jak v neprospěch, tak i ve prospěch žadatele.*" Krajský soud v napadeném rozsudku přesvědčivě vyložil a odůvodnil, že v případě žalobce není po stěžovatelem provedeném dokazování možné objektivně přijmout závěr, že žalobce nesplňuje důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Informace, ze kterých stěžovatel během správního řízení vycházel a skutečnosti obsažené v důkazech, dosud nedávají jasnou odpověď, zda by jeho návratem do vlasti nedošlo k porušení zásady non-refoulement. Jde tak o pochybení stěžovatele, který nedostatečně zjistil reálie o zemi původu žalobce, aby mohl objektivně posoudit, zda jsou v daném případě dány důvody pro udělení tzv. doplňkové ochrany. K tomu srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 – 58 (na který krajský soud přiléhavě poukazuje) a v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že *stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby.* V projednávaném případě stěžovatel nedostál své povinnosti náležitého zjištění reálií o zemi původu žalobkyně, a proto krajský soud určil, aby stěžovatel v rámci dalšího řízení doplnil dokazování. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Nelze vyloučit ani krajským soudem předestřenou souvislost s případem žalobcova syna V., a to i přesto, že syn žalobce je již zletilý. Bude právě předmětem dalšího zjišťování v řízení o žádosti žalobce, zda a do jaké míry může z rodinného poměru k synovi, který se útěkem vyhnul vojenské povinnosti, jakož i v souvislosti se žalobcovým etnickým původem a celkovou situací v zemi původu žalobci hrozit nebezpečí vážné újmy.

Nejvyšší správní soud neshledal ani stěžovatelem namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu, neboť krajský soud dospěl k závěrům, které jsou dostatečně odůvodněné. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s výtkou stěžovatele, že krajský soud nahradil objektivní informace vztahující se k žadateli obecnými a nepoužitelnými zprávami a subjektivními náhledy žalobkyně odporujícími obsahu správního spisu a informacím o jejím domovském státě. Krajský soud toliko uznal přesvědčivost žalobkyní předložených důkazů a přikázal stěžovateli, aby je i on zohlednil v dalším řízení a aby lépe zjistil skutkový stav.

Za daných okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť nebylo zjištěno zásadní pochybení krajského soudu při aplikaci právních předpisů ani nerespektování ustálené a vnitřně jednotné judikatury Nejvyššího správního soudu.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu